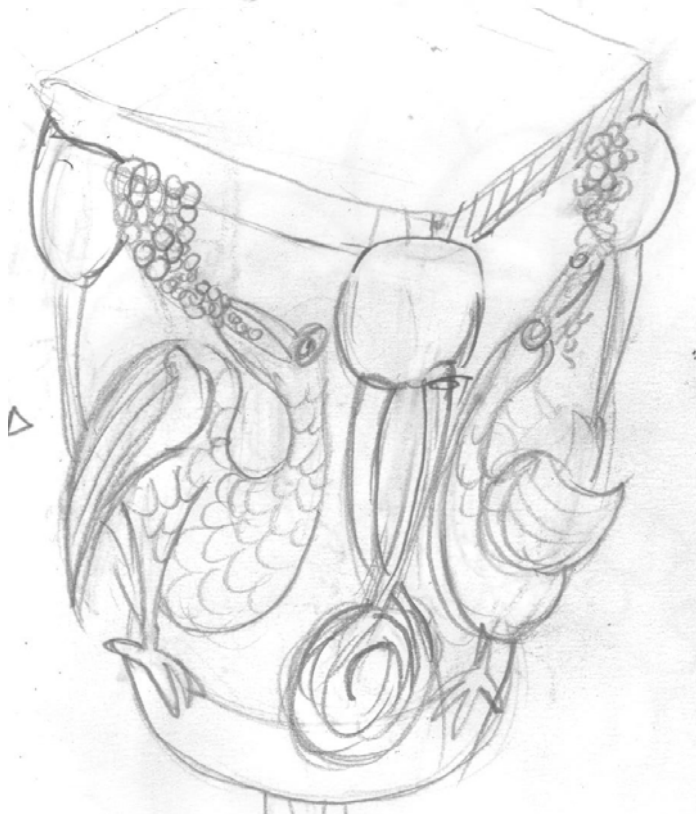

EL GRIU I L'AMFISBENA TORNEN A SANT CUGAT

TEXT: EVA TATARET
DIBUIX: BIRI

El Griu i l'Amfisbena tornen a Sant Cugat

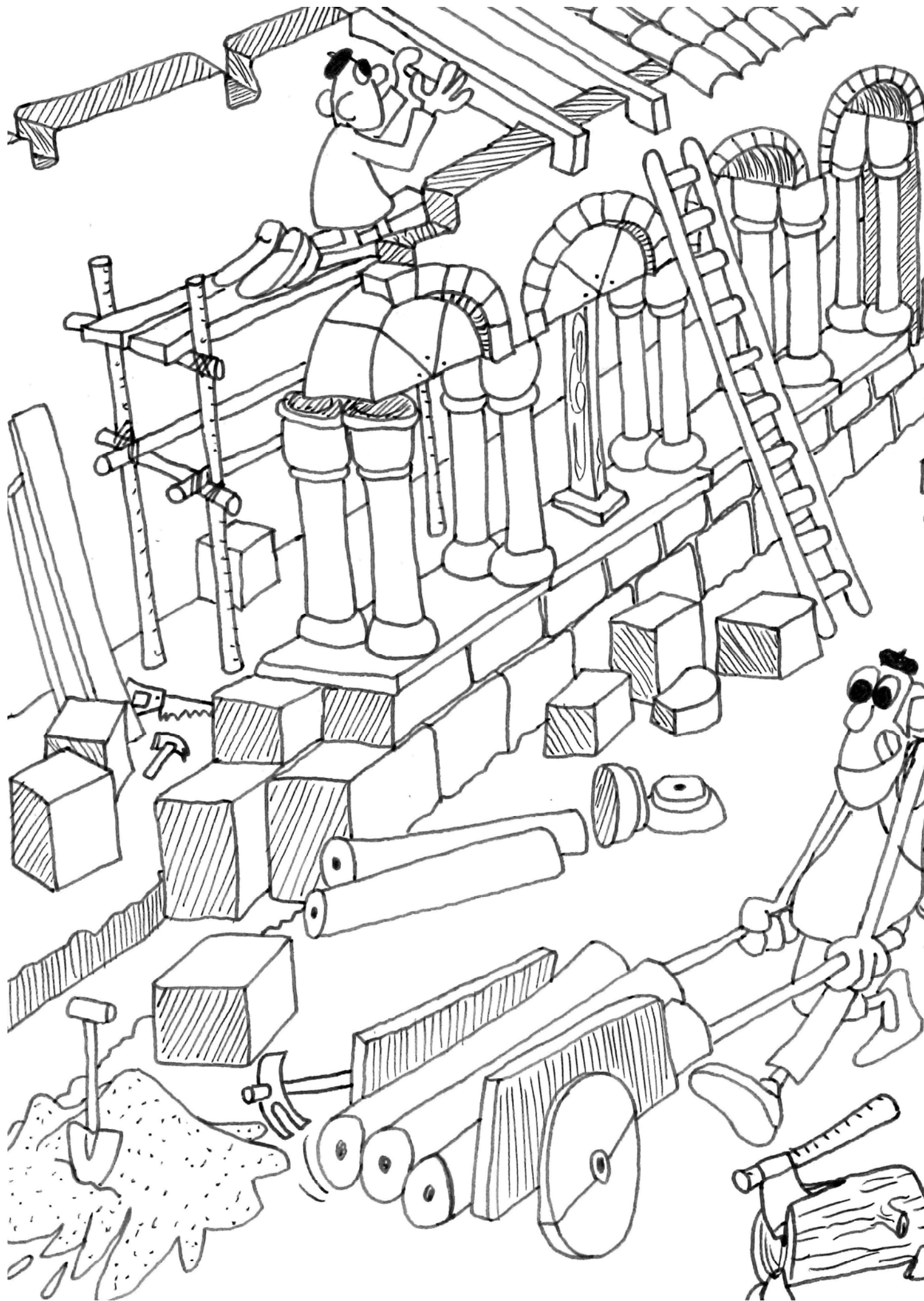
Text: Eva Tataret
Dibuix i disseny: Biri
Foto contraportada: Anna Fabre
Edició: Geganters de Sant Cugat
Sant Cugat del Vallès

Primera edició. Abril de 2022
Impressió: Copy-Serveis
Dipòsit legal: B 9163-2022
Fet i imprès a Catalunya

EL GRIU I L'AMFISBENA TORNEN A SANT CUGAT

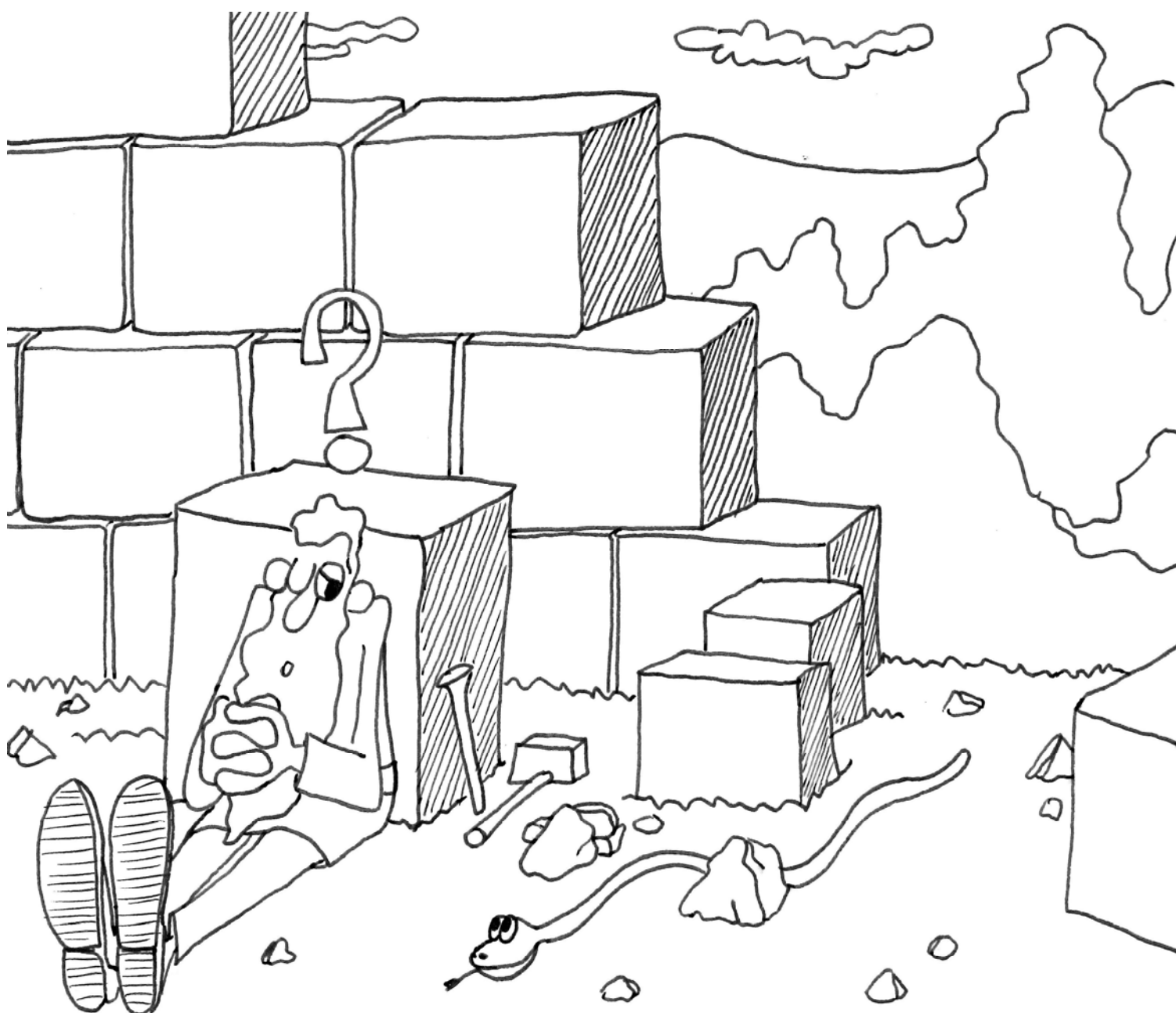
Rondava l'any 1200 i el monestir de Sant Cugat encara s'estava construint. Les feines anaven amb una mica de retard a causa de la construcció dels capitells que envoltaven el claustre. El mestre Arnau Cadell, que era l'encarregat de les obres, donava instruccions als treballadors del seu taller perquè encara faltaven uns quants per arribar als 144 capitells que tenia previst fer.

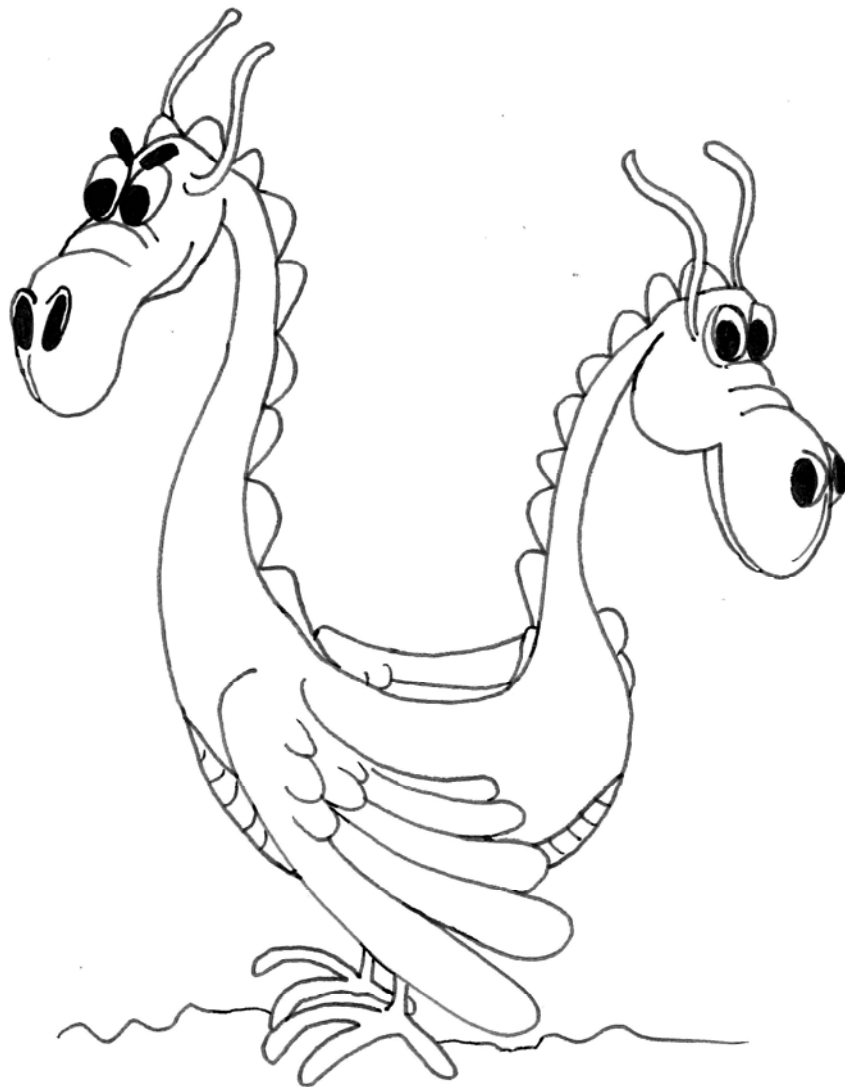
El mestre Cadell era un home solitari i aquells dies estava especialment concentrat pensant a totes hores en els personatges que volia fer aparèixer als capitells. Una tarda calorosa va sortir del seu taller a descansar als peus de la muralla. Allà assegut començà a endormiscar-se. Quan se li començaven a tancar els ulls, li va semblar veure una serp de dos caps al camp que tenia al davant, i de l'ensurt es va despertar.

Una pagesa que passava per allà carregada amb un cànir per anar a buscar aigua a la font de Can Vernet, li va demanar si volia ajuda. El mestre Cadell li va dir que d'ajuda no en necessitava, però que una mica de conversa li aniria bé. Ell la tenia vista, perquè era una de les dones que portaven aigua als treballadors del monestir. Com que era estrany que el mestre Cadell volgués parlar amb algú que no fos un treballador del seu taller, la pagesa no s'ho va repensar i es va asseure al seu costat.

AMFISBENA

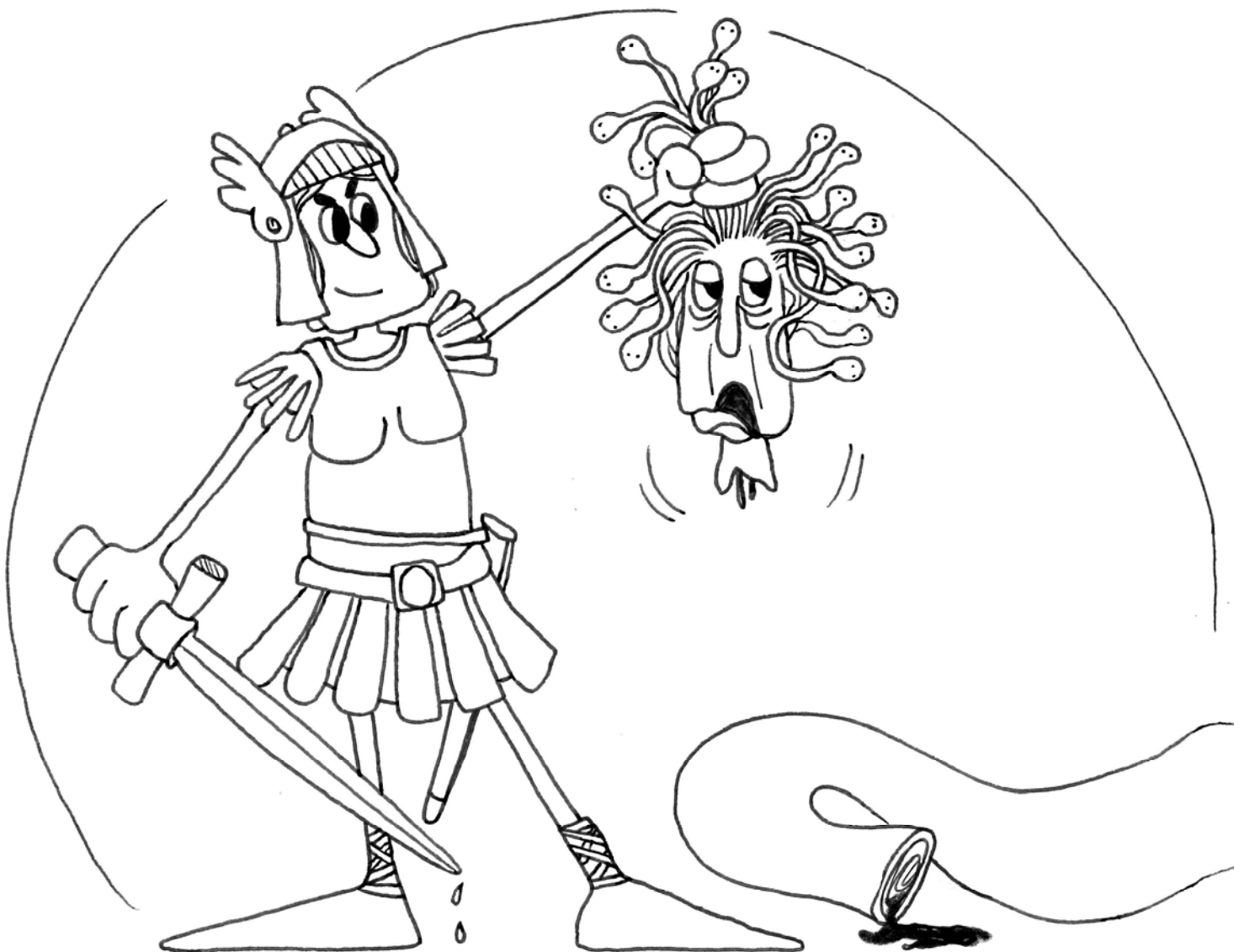
El mestre Cadell li va explicar que havia sortit perquè estava molt cansat.

—Mireu si n'estic, de cansat, que fins i tot m'ha semblat veure una mena de serp llarga amb dos caps allà per aquell camp —va dir el mestre, tot assenyalant el lloc on havia vist la serp.

—Ves per on! Doncs ja podria ser —li va contestar la pagesa—. No sé si ho sabeu, mestre Cadell, però s'explica que per aquestes terres ronda una Amfisbena des de fa molts anys. Ja sabeu: una mena de serp de dos caps que...

El mestre Cadell la va tallar i li va dir que ja sabia què era una Amfisbena.

Havia llegit que va néixer del cap de la gorgona Medusa, quan Perseu la portava pel desert. Era un ésser dolent que contenia tant de verí que necessitava dos caps per expulsar-lo.

La pagesa es va mirar el mestre Cadell amb un somriure trapella i li va explicar que ja veia que, de la llegenda de l'origen de l'Amfisbena, en sabia molt, però la que corria per aquelles terres era una mica diferent.

Sí, tenia dos caps, però justament perquè tenia dos caps no es posava mai d'acord cap on anar, i es movia lentament pels camps. És clar que quan algun cop sí que es posaven d'acord els dos caps, es mossegaven pel coll sense fer-se mal i, tot fent una rodona, corrien a gran velocitat.

Al mestre li va saber greu haver interromput la pagesa i li va preguntar què més sabia de l'Amfisbena que corria per Sant Cugat.

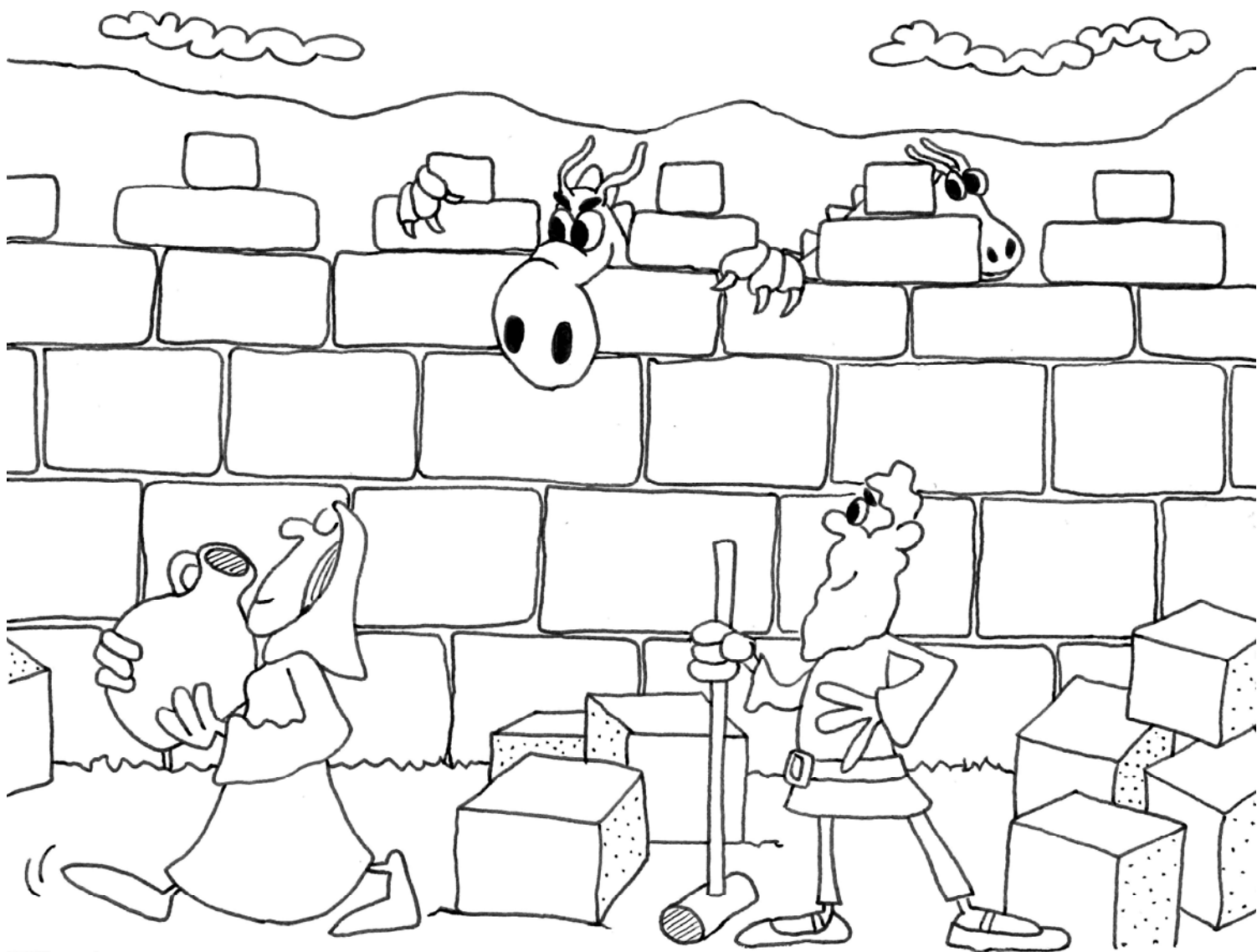
—Doncs —va seguir explicant la pagesa—, el meu avi em va explicar que l'Amfisbena va arribar a Sant Cugat amb les tropes sarraïnes fa més de 200 anys. Es veu que va estar un temps fent malbé els camps i atemorint la gent, però després es va amagar sota terra i va fer allò que li agrada més: menjar formigues!

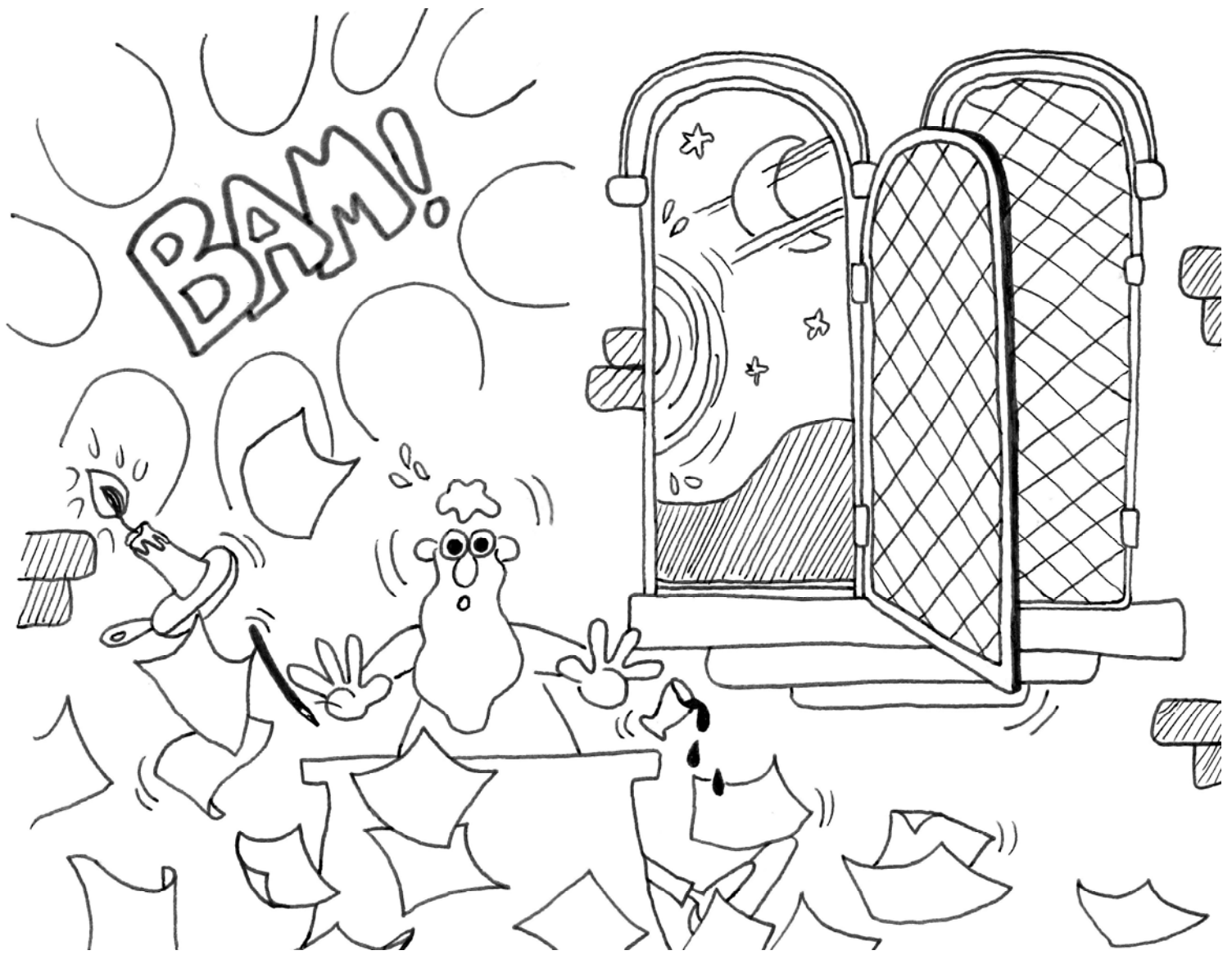

—I com és que avui n'he vist una? —va preguntar el mestre Cadell tot encuriolit.

—Doncs, el tràfec de les obres de construcció del monestir segur que l'ha destorbat de la seva vida calmada i amagada. No crec que comenci a fer cap malesa, però estaria bé que us afanyeu una mica per acabar ja aquest monestir.

I sense res més a dir, la pagesa es va aixecar, es va acomiadar i va seguir el seu camí.

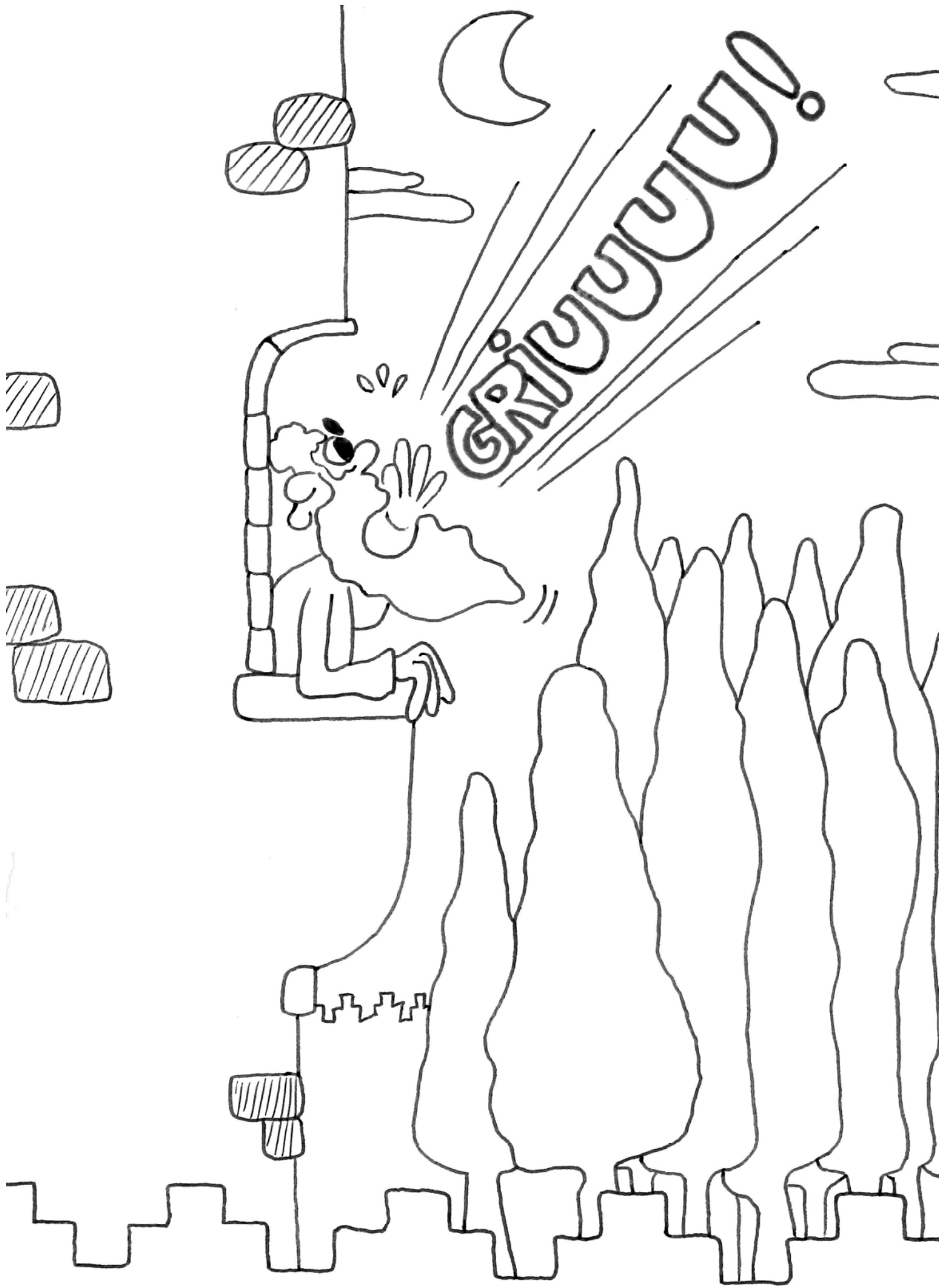

El mestre Cadell va tornar al seu taller amb aquella història rondant-li pel cap. Va agafar un paper i va començar a dibuixar tot el que la pagesa li havia explicat.

El temps li va passar molt ràpid i, quan se'n va adonar, ja era de nit. I tot d'una va escoltar un soroll estrepitós fora del taller. Semblava com si una roda gegant hagués passat a tota velocitat a tocar de la muralla del monestir.

Va sortir-ne fora i va veure que aquella roda era l'Amfisbena. Es va espantar moltíssim i va caure de cul a terra

L'Amfisbena va començar a picar a la contra la muralla cada vegada amb més força.

El mestre Cadell es va espantar molt i va cridar tan fort com va poder:

—Griuuuuuuuu!

Resulta que el mestre Cadell havia estat rumiant en un capitell on volia que aparegués un Griu, un ésser majestuós i noble. Estava fascinat amb aquella imatge i en aquell moment d'espant, va pensar que el Griu seria l'únic que podia fer tornar aquella Amfisbena al seu cau.

—Griuuuuuuuu! —va tornar a cridar ben fort.

No tenia gaire clar per què cridava el Griu, perquè només el tenia dibuixat en els seus papers plens d'esbossos de figures que volia reflectir en els capitells.

—Griuuuuuuuu! —va repetir tot esporuguit.

Aleshores, en la foscor de la nit on només es veien els ulls brillants com llampecs de l'Amfisbena, un Griu va sortir de dins el monestir. Va agafar l'Amfisbena d'una revolada i la va entaforar al seu cau.

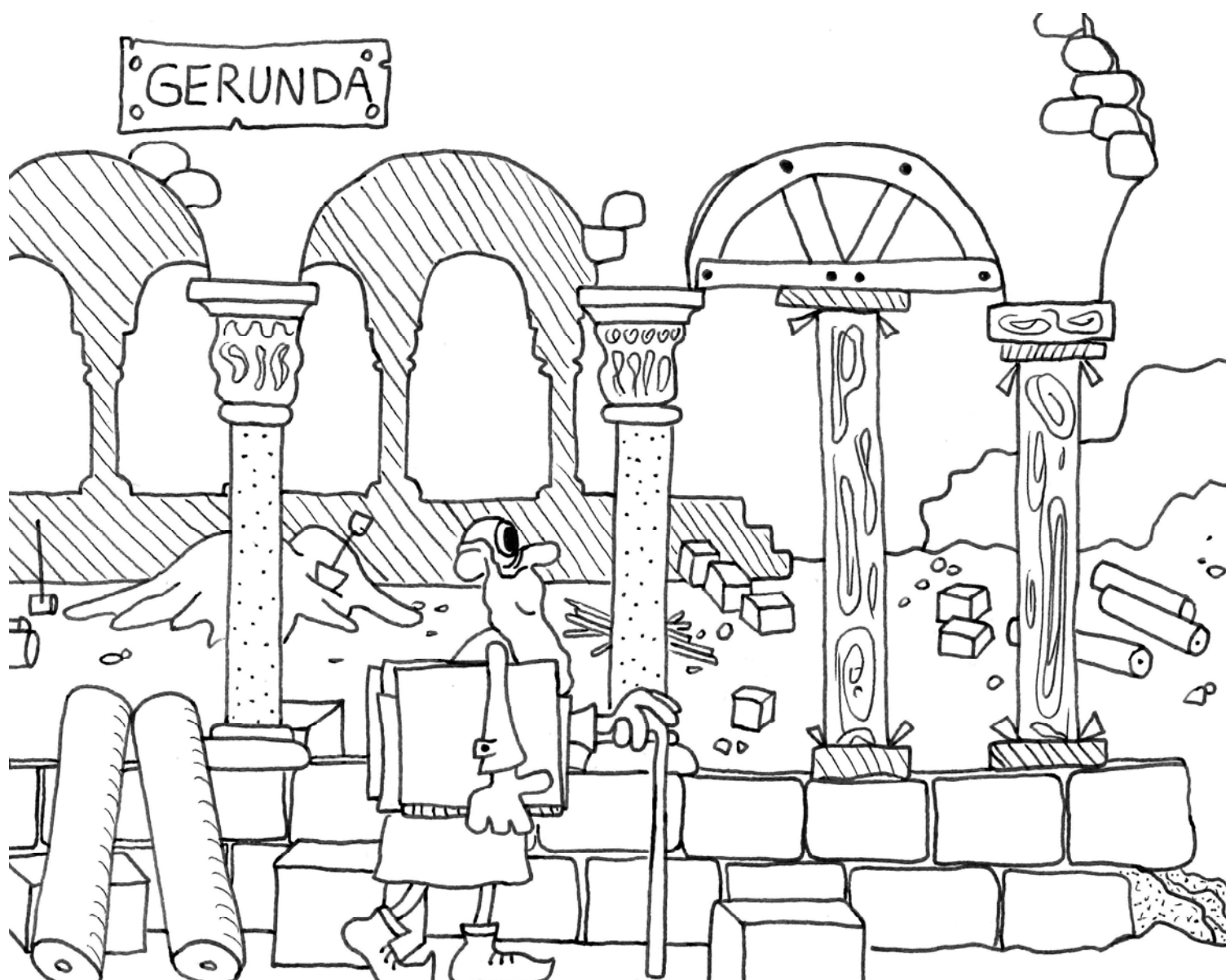

Ni del Griu ni de l'Amfisbena, ningú en va veure ni rastre l'endemà. El que sí que va trobar un monjo jove que visitava sovint el mestre Cadell al seu taller és un munt de papers amb dibuixos d'amfisbenes i de grius escampats pel terra. I al mestre Arnau Cadell adormit amb les mans tacades de carbó de dibuixar.

Dies després, el mestre Arnau Cadell va escriure tota aquesta història, que va ser l'origen de dos dels 144 capitells del claustre del monestir de Sant Cugat.

I juntament amb tots els dibuixos que va fer, va guardar -la fins al final de la seva vida, quan treballava en la construcció del claustre de Girona, que mai va acabar.

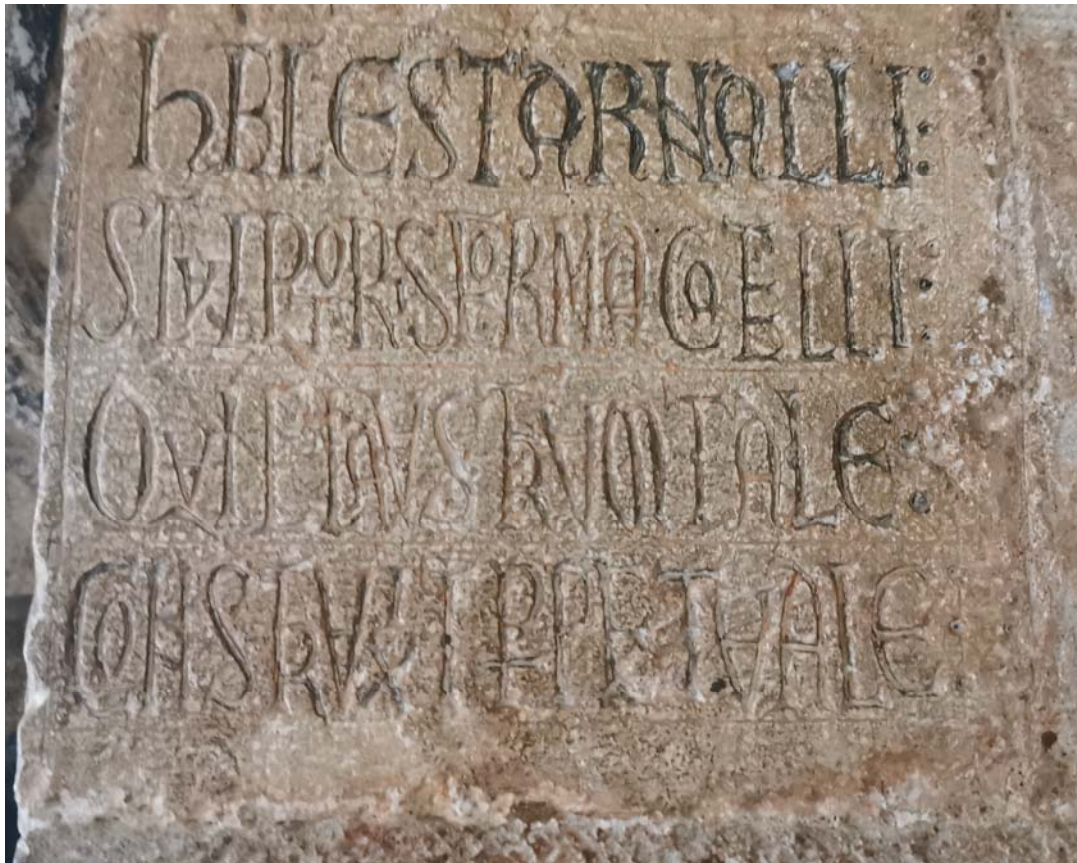
Part del seu llegat va arribar al monestir de Sant Cugat i va ser guardat a la seva biblioteca. Ningú va arribar mai a llegir aquests papers.

I molts anys més tard, dos geganters de Sant Cugat que eren conservadors del Museu, en Pere i l'Alba, remenant per l'arxiu van trobar una carpeta plena de pols i teranyines, i en un dels de pergamins que contenia es podia llegir: *Istae sunt tabulae cum historia Amfisbena et Griu, a sculptore Arnau Cadell, qui monasterium felicitatis aedificavit* («Aquests són els papers amb la història de l'Amfisbena i el Griu, escrits per l'escultor Arnau Cadell, que construï el monestir per a la prosperitat»)

Els fulls estaven fets malbé, però els van poder llegir i van compartir aquesta història amb la colla, que, sense pensar-ho dos cops, van demanar de fer dues bèsties infantils, l'Amfisbena i el Griu, i així van poder contar aquesta llegenda fins ara desconeguda.

*HEC EST ARNALLI
SCULPTORIS FORMA CATELLI
QUI CLAUSTRUM TACE
CONSTRUXIT PERPETUALE*

AJUNTAMENT DE
SantCugat